

ЗВО “УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра дизайну

ФОРМОУТВОРЕННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

*02 Культура і мистецтво
022 Дизайн
перший (бакалаврський)
Графічний дизайн*

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

*базова
українська*

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри

Протокол №1 від 31.08.2022р.

Розробник:

Кухар Г.М. ст. викладач кафедри дизайну

Контактний телефон викладача	066 841 43 44 096 932 47 63
e-mail	halyna.kukhar@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра дизайну, 4 поверх
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/ https://ukd.edu.ua/specialty/dizayn https://ukd.edu.ua/person/galina-kukhar

**Лист оновлення та перезатвердження силябусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022-2023	31.08.2022	№1		

ВСТУП

Навчальна дисципліна належить до групи базових дисциплін і забезпечує підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності в поліграфії та мультимедіа, дизайні упаковок, вивісок, вітрин, готує студентів до вивчення закономірностей формоутворення конструкції упаковок, пакувань, макетів книг, журналів, календарів та інших поліграфічних видань, а також мультимедійних видань і сайтів.

Мета навчальної дисципліни «Формоутворення» – розвиток образного мислення та освоєння методів художнього проектування виробів поліграфії, рекламного дизайну, пакувань та тари товарів широкого вжитку різного асортименту методом ескізування, креслення, та засобами паперопластики й інших матеріалів. Викладання курсу базується на сучасних досягненнях рекламного дизайну в області поліграфії, дизайну пакувань та тари з урахуванням завдань, які стоять перед сучасним дизайном. Закріплення теоретичних знань відбувається в процесі виконання лабораторних робіт.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2/3	
Семестр	3/4/5/6	
Кількість кредитів ECTS	12	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	
	семінари, практичні	
	лабораторні	198 год.
Самостійна робота		132 год.
Форма підсумкового контролю	Залік, екзамен	30 год.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Шрифти і типографіка	Дизайн-проекування
Композиція	Комп'ютерний дизайн у графіці
Кольорознавство	Біоніка

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом МОН України №1391 від 13.12.2018 року

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
СК	2.Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі.
	4.Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну
	8.Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта	ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. ПРН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну
	9.Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і	ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну

	живопису (за спеціалізаціями)	
--	-------------------------------	--

ПОЛІТИКА КУРСУ

Програмою дисципліни передбачено вивчення таких понятійних категорій як формоутворення, макетування та моделювання, класифікацію макетів за способом виготовлення, матеріалами, етапами застосування в процесі проектування, принципи застосування демонстраційних макетів та моделей, основи макетування поліграфічних та медіа видань на основі діючих та авторських шаблонів.

Студентами впродовж навчання повинен бути пройдений весь запропонований теоретичний матеріал з дисципліни **«Формоутворення»**. Більшу частину навчального процесу займає виконання творчих лабораторних робіт, які мають різне значення та форму вираження – від пошукових макетів в пластичних матеріалах, рельєфної багатопланової аплікації, об'ємних макетів вітрин, виставкових острівців та ін. і до підготовки макетів верстки поліграфічної продукції до друку. У випадку пропуску занять з поважних і виправданих причин, студенти відпрацьовують теоретичний матеріал і обов'язково виконують лабораторні роботи за рахунок часу, що виведений на консультації та на самостійну роботу.

Вміння студентів писати анотації та захищати свої творчі здобутки в формоутворенні, макетуванні, наводити аргументи, проводити аналіз трендів в дизайні загалом та в графічному дизайні в тому числі, формує в них навички спілкування з замовником чи іншим спеціалістом (наприклад, верстальником), сприяє **професійній комунікації** та, як наслідок, продуктивній роботі і відповідному результату. Тому усний захист з наведенням необхідних аргументів щодо застосування форми, конструкції, матеріалу, поліграфічного вирішення творчої роботи студентів складає частину їх практичної діяльності.

Наукова робота студента також є важливою складовою успішного навчання. Написання наукових робіт, тез, проведення аналітичної роботи забезпечує студента новими навичками оперування інформацією, вмінням її структурувати, робити прогнози, розробляти нові технологічні вирішення в графічному дизайні. Така діяльність студента передбачає творчий підхід і порядність у використанні існуючих рішень та академічну доброчесність у застосуванні інформації, відсутність плагіату.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування різних методів навчання:

- словесний (метод переважно має форму лекцій, часом з елементами бесіди. Використовують під час викладання нового матеріалу, а також у процесі його закріплення.),
- наочний (метод передбачає застосування демонстрації аналогів до теми, матеріалів та зразків практичних завдань),
- практичний (виконання завдань допомагає набути практичні навички, розвиває розуміння предмету та відчуття і розуміння матеріалу),
- індуктивний (метод навчання, що забезпечує перехід від одиничного до загального в пізнавальному процесі),
- дедуктивний (метод навчання, що передбачає перехід у пізнанні від загального до конкретного) ,
- репродуктивний та творчий (репродуктивний спрямований на відтворення учнем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом)
- проблемно-пошукові (передбачає постановку викладачем перед студентами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей).

Діагностика (моніторинг та перевірка) результатів навчання та творчої практичної діяльності здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) Творчих робіт аналітично-дослідницького характеру;
- 2) Макетних робіт та моделювання репродуктивного та творчого виконання;
- 3) Виконанням проектів та макетів у масштабі;
- 4) Виконанням презентацій;
- 5) Написанням анотацій;
- 6) Презентацій та виступів на наукових заходах.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль успішності студента – це перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення індивідуальної і самостійної роботи згідно робочої навчальної програми, вміння самостійно опрацьовувати теми, вмінь публічно чи письмово викласти певний матеріал, навичок, вироблених при виконанні практичних робіт, передбачених робочою програмою.

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” (далі - Журнал) на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

На поточний контроль і оцінювання впливають:

- рівень знань, продемонстрований студентом у відповідях, виступах, дискусії;
- практичні навички з теми;
- активність при обговоренні питань;
- результати виконання і захисту лабораторних робіт, проєктів;
- самостійність опрацювання теми;
- проведення розрахунків, лабораторних та контрольних робіт тощо.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% семінарських/практичних занять.

За результатами поточного оцінювання студенти можуть отримати максимум 60 балів, які розраховуються таким чином:

$$ПО = \frac{(n_0 \times 0 + n_2 \times 2 + n_3 \times 3 + n_4 \times 4 + n_5 \times 5)}{(n_0 + n_2 + n_3 + n_4 + n_5)} \times 12 =$$

де

ПО - підсумкова оцінка за аудиторну роботу;

n_0, n_2, n_3, n_4, n_5 - кількість оцінок за відповідними балами;

12 - коефіцієнт, що дозволяє визначити поточну оцінку в 60-бальній шкалі.

Підсумкова оцінка в Журналі генерується автоматично. Завдання викладача полягає у своєчасному веденні журналу, виставленні поточних оцінок, відображенні відпрацьованих занять, заміні не відпрацьованих здобувачами пропущених занять на “0” балів. Внесення відомостей до журналу має бути завершено за 3 робочі дні до початку сесії.

До підсумкового контролю **допускаються студенти**, які за результатами поточного контролю **отримали не менше 35 балів**. Усі студенти, що отримали 29 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за

окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація в творчих роботах на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового заліку та підсумкового екзамену, завданнями яких є перевірка розуміння студентом теоретичного програмного матеріалу, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння творчо інтерпретувати отримані знання і практичні навички тощо. Усі студенти зобов'язані до заліку відпрацювати всі пропущені семінарські та лабораторні заняття.

Творчі роботи для семестрового оцінювання, які студенти виконують впродовж семестру, містять практичні розробки макетів різних видів, призначення, рівня деталізації для моделювання абстрактного простору, об'ємів конкретного застосування, упаковок, об'ємних логотипів, а також поліграфічні макети листівок, журналів, книг.

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі творчої роботи в матеріалі та оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ECTS.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно / Excellent	90 – 100
Добре / Good	76 – 89
Задовільно / Satisfactory	60 – 75
Незадовільно / Fail	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано / Passed	60 – 100
Не зараховано / Fail	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	76 – 82

D	68 – 75
E	60 – 67
F _x	35 – 59
F	0 – 34

ПРОГРАМА КУРСУ «ФОРМОУТВОРЕННЯ» ІІІ СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1. Вступ. Завдання та зміст курсу

Розвиток технічної естетики в побудові моделі. Промислове мистецтво, дизайн, технічна естетика, художнє конструювання. Макетування як засіб пошуку форми об'єкту предметів діяльності. Тривимірне зображення. Значення процесу макетування у дизайн-проекуванні.

Тема 2. Перспектива в побудові моделі.

Пропорції. Поняття перспективи. Об'єм. Суть методу центрального проєкціювання. Елементи лінійної перспективи. Побудова перспективи об'ємного предмета. Метод архітекторів та дизайнерів.

Тема 3. Техніка художнього проєкування. Класифікація макетів

Види проєктної графіки. Макетування та моделювання виробів. Принципи біоніки та антропометрії. Класифікація макетів за різними критеріями

Тема 4. Характеристика макетних матеріалів для формоутворення об'єкту

Різновиди пластичних і конструктивних макетних матеріалів та специфіка роботи з ними. Матеріали для склеювання. Принципи формотворення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

Тема 5. Методи та етапи виконання макетів. Принципи формоутворення

Різновиди дизайн-проєктів. Етапність створення: дизайн-концепція, попередній ескіз, дизайн-проєкт, макет. Творчі та технічні задачі, які вирішує процес макетування. Конструктивні принципи дотикання, врізання, накладання. Принципи відповідності змісту, цілісності, єдності змісту та форми.

Тема 6. Вплив властивостей матеріалу на створення форми об'єктів, що проєктуються.

Тектоніка. Властивості матеріалів проєкування. Вплив матеріалу на конструкцію виробу. Значення матеріалу проєктованого виробу в процесі макетування. Різниця між фізичними і конструктивними характеристиками матеріалів макетування і матеріалів, з яких виготовляють об'єкт проєкування.

Тема 7. Чинники, які впливають на проєкування об'єктів дизайну.

Технологічність виробу. Функціональний, ергономічний, економічний, естетичний чинники. Залежність проекту від кошторису. Створення розгорток виробу проектування. Масштабування креслень і розрахунок проекту.

Тема 8. Основні етапи створення об'єкту дизайну в матеріалі.

Дослідження аналогів та прототипів. Дослідження споживчих властивостей об'єкту. Вивчення технічного завдання. Робота над дизайн-проектом. Формотворення проектованого об'єкту через макетування. Створення діючої моделі – доцільність і зміст. Проектна документація.

IV СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Тема 9. Природна і штучна форми. Специфіка форми у дизайні.

Художнє конструювання та проектування нових предметних форм. Стилзація і декорування наявних статичних, об'ємно-просторових форм. Стилзація та художнє оформлення динамічно-процесуальних дій з предметними формами.

Тема 10. Формоутворення в дизайні

Основні джерела формоутворення (емоційно-чуттєвий стан автора, наукові відкриття, технічні і технологічні інновації, твори мистецтва, артефакти, форми природи). Пошук адекватної форми як основа творчості дизайнера. Основні етапи створення предметної форми в дизайні.

Тема 11. Макетування упаковки різного призначення.

Вплив форми предмету чи продукту на макет упаковки. Технічні вимоги. Вимоги до зберігання і транспортування. Етапи виконання макету упаковки.

Тема 12. Макетування об'єктів середовища

Види та особливості застосування об'ємних торгових знаків. Арт-композиція в структурі сучасного міста. Вплив форми та розміру рекламних носіїв на ландшафтне середовище.

V СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Тема 13. Макетування та верстка. Види графіки. Формати видань.

Основні терміни, що використовуються у видавничих системах. Вимоги до видавничої продукції. Оформлення видавничих матеріалів. Растрова, векторна та фрактальна графіка. Формати паперу. Приклади макетів паперових видань. Технічні і санітарні вимоги до форматів.

Тема 14. Прийоми макетування та верстки. Основні елементи макету видання. Вимоги до шрифтів. Підготовка тексту до макетування.

Взаєморозміщення об'єктів верстки. Поняття колонок, текстових блоків (фреймів), таблиць, полів. Поняття шаблону для макетування поліграфічних видань. Ієрархія текстових елементів. Взаємозв'язок елементів композиції

верстки. Супідрядність елементів (заголовки, текстові блоки, поля і проміжки, ілюстрації і підписи). Єдність гарнітур одного видання. Шрифтова емоційність і читаність тексту. Сканування та розпізнавання друкованого тексту. Налаштування та використання стилів оформлення, структурування тексту, макети абзаців. Типові помилки: ігнорування стилів, форматування пробілами та розривами рядка. Розстановка переносів у тексті: переваги та недоліки автоматизації, спеціальні символи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Тема 15. Макетування ілюстрацій. Принципи і правила верстки ілюстрацій і тексту. Особливості зображень ілюстрацій-документів

Відкрита, закрита, глуха верстки, верстка зображень на полях. Правила роботи з текстом і ілюстраціями. Масштабованість зображень на ілюстраціях до текстового блоку, до полів та між собою. Макетування верстки зображень карт, нот, креслень, малюнків. Вирівнювання, чистка, постеризація, обрізка, регулювання якості.

Тема 16. Фотографії і фотоколажі як вид ілюстрації. Інфографіка

Особливості верстки портретів. Обрізка та ретушування фотографій. Принципи і юридичні основи застосування фотографій в колажах для створення ілюстрацій. Графічна візуалізація інформації. Освітня інфографіка. Безкоштовні сервери для створення інфографіки та візуалізації даних. Мультисервіс. Поєднання тексту та графіки.

VI СЕМЕСТР

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Тема 17. Особливості макетування та верстки газет.

Композиція газетної полоси. Основні елементи композиції. Шрифти для набору газетних текстів і заголовків. Особливості газетної верстки.

Тема 18. Особливості макетування та верстки книг.

Загальні технічні вимоги до макетування і верстки книг. Графічні схеми встановлення пропорцій полів сторінки. Вимоги до шрифтів залежно від призначення видання. Стель оформлення книги, композиція формату, стиль ілюстрацій та оформлення. Вікові критерії верстки книг. Санітарні норми макетування.

Тема 19. Основні етапи та особливості макетування і верстки журналів, наукових та науково-популярних видань.

Створення обкладинки журналу. Колір: колірне рішення, тло, створення власної колірної палітри. Макетування сторінок журналу. Особливості верстки «в обріз». Створення і використання відсічного контуру. Вирівнювання й упорядкування блоків. Верстка журналу. Створення і використання стилів. Обтікання текстом графіки. Складні випадки обтікання. Упорядкування і вирівнювання блоків. Основні правила складного макетування.

Призначення науково-популярних видань. Пасивна і абстрактна видавничі концепції. Фактори, що впливають на форму видання. Особливості серійного наукового видання. Структура видання. Стиль серійного видання. Елементи орієнтації в наукових та науково-популярних виданнях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Тема 20. Макетування та верстка особливих видів поліграфії, додатків до сучасних інтерактивних книг.

Ароматична та стерео-поліграфія. Макетування цінних паперів. Ступені захисту особливих видів поліграфії. Стандарти і вимоги до макетування.

Доповнена реальність. Додатки, які працюють автономно. Додатки, які працюють в парі з друкованою книгою.

Тема 21. Створення концепції електронного видання. Створення е-видань.

Поняття концепції електронного видання. Основні складові концепції електронного видання. Технічне завдання. Основні чинники, що впливають на оцінку якості дизайну сайту, які необхідно враховувати при створенні електронного видання. Приклади макетів е-видань: презентація, колекція на диску, сайт, звукозапис, відеозапис, база даних чи знань тощо. Експорт документів у документальні формати PDF та DjVu. Створення презентацій програмами MS PowerPoint, Movie Maker. Мови форматування HTML та XML. Скрипти, веб-програмування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ тем и	Назва теми	Кількість годин				
		В с ь г о	А у д и т о р н а	Л е к ц і ї	П р а к т и ч н і	С а м. р о б о т а
1.	Вступ. Завдання та зміст курсу.			1		2
2.	Перспектива в побудові моделі.			1	4	4
3.	Техніка художнього проектування. Класифікація макетів.			1	8	6
4.	Характеристика макетних матеріалів для формоутворення об'єкту.			1	8	6
5.	Методи та етапи виконання макетів. Принципи формоутворення.			1	10	6

6.	Вплив властивостей матеріалу на створення форми об'єктів, що проектуються.			1	8	4
7.	Чинники, які впливають на проектування об'єктів дизайну.			1	6	4
8.	Основні етапи створення об'єкту дизайну в матеріалі.			1	4	2
	Всього за III семестр	90	56	8	48	34
9.	Природна і штучна форми. Специфіка форми у дизайні.			2	10	6
10.	Формоутворення в дизайні.			2	12	8
11.	Макетування упаковки різного призначення.			2	14	10
12.	Макетування об'єктів середовища.			2	12	10
	Всього за IV семестр	90	56	8	48	34
13.	Макетування та верстка. Види графіки. Формати видань.			2	6	15
14.	Прийоми макетування та верстки. Основні елементи макету видання. Вимоги до шрифтів. Підготовка тексту до макетування.			2	4	10
15.	Макетування ілюстрацій. Принципи і правила верстки ілюстрацій і тексту. Особливості зображень ілюстрацій-документів			2	6	15
16.	Фотографії і фотоколажі як вид ілюстрації. Інфографіка.			2	6	20
	Всього за V семестр	90	30	8	22	60
17.	Особливості макетування та верстки газет.			2	6	
18.	Особливості макетування та верстки книг.			2	6	
19.	Основні етапи та особливості макетування і верстки журналів, наукових та науково-популярних видань			2	12	1
20.	Макетування та верстка особливих видів поліграфії, додатків до сучасних інтерактивних книг.			2	12	1
21.	Створення концепції електронного видання. Створення е-видань.			2	10	2
	Всього за VI семестр	90	56	10	46	4
	Кількість годин на вивчення дисципліни		198	34	164	132
	Підсумковий контроль	30				

	Всього годин	36 0				
--	--------------	---------	--	--	--	--

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п		Тема лекції	Кількість годин
1.	Лекція 1.	Вступ. Завдання та зміст курсу. Перспектива в побудові моделі.	2
2.	Лекція 2.	Техніка художнього проектування. Класифікація макетів. Характеристика макетних матеріалів для формоутворення об'єкту.	2
3.	Лекція 3.	Методи та етапи виконання макетів. Принципи формоутворення. Вплив властивостей матеріалу на створення форми об'єктів, що проектуються.	2
4.	Лекція 4.	Чинники, які впливають на проектування об'єктів дизайну. Основні етапи створення об'єкту дизайну в матеріалі.	2
5.	Лекція 5.	Природна і штучна форми. Специфіка форми у дизайні.	2
6.	Лекція 6.	Формоутворення в дизайні.	2
7.	Лекція 7.	Макетування упаковки різного призначення.	2
8.	Лекція 8.	Макетування об'єктів середовища.	2
9.	Лекція 9.	Макетування та верстка. Види графіки. Формати видань.	2
10.	Лекція 10.	Прийоми макетування та верстки. Основні елементи макету видання. Вимоги до шрифтів. Підготовка тексту до макетування.	2
11.	Лекція 11.	Макетування ілюстрацій. Принципи і правила верстки ілюстрацій і тексту. Особливості зображень ілюстрацій-документів	2
12.	Лекція 12.	Фотографії і фотоколажі як вид ілюстрації. Інфографіка.	2
13.	Лекція 13.	Особливості макетування та верстки газет.	2
14.	Лекція 14.	Особливості макетування та верстки книг.	2
15.	Лекція 15.	Основні етапи та особливості макетування і верстки журналів, наукових та науково-популярних видань.	2
16.	Лекція 16.	Макетування та верстка особливих видів поліграфії, додатків до сучасних інтерактивних книг.	2
17.	Лекція 17.	Створення концепції електронного видання. Створення е-видань.	2

	Всього годин		34
--	-----------------	--	----

ЗМІСТ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ «ФОРМОУТВОРЕННЯ»

№	Тема лабораторної роботи	Вимоги	год.
1	2	3	4
1	Графічний аналіз макетів абстрактної та формальної композиції.	Виявити при допомозі графічного аналізу головні ознаки різних за призначенням макетів, їх композиційні характеристики, співвідношення мас. Формат А4.	2
2	Ознайомлення з матеріалами для макетів.	Лабораторно-практичним методом вивчити основні властивості (механічні, фізичні, хімічні) матеріалів для макетів.	2
3	Вивчення способів макетування та моделювання.	При допомозі підручних засобів вивчити способи макетування та моделювання (пластичний, конструктивний та комбінований)	4
4	Макет фронтальної композиції. Ескізування. Моделювання.	Моделювання планів композиції відносно розроблених ескізів, вибір кольорової гами. Формат кінцевої композиції А3.	4
5	Групування елементів макету переднього плану	Детально пропрацювати елементи переднього плану об'єкту формоутворення, опрацювати текстури.	12
6	Завершальні роботи в формоутворенні макетованого об'єкта.	На завершальному етапі макетування перевірити міцність з'єднань, конструктивність деталей, забезпечити макет додатковими жорсткими елементами, естетично оформити роботу як презентаційний макет.	10
7	Об'ємна аплікація. Ескізування. Дослідження пластики і глибини простору, кольорової гами.	Об'ємна аплікація передбачає мінімальне залучення третього виміру розповсюдження композиції. На цьому етапі слід зробити ескізи, визначитися з кольоровою гамою, глибиною тримірності. Формат А3	4
8	Об'ємна аплікація. Виконання практичної роботи.	Виконання практичної роботи. Виготовлення компонентів композиції, їх монтаж в	10

		завершений твір. Перевірка міцності з'єднання шарів, оформлення роботи. Формат А3.	
9	Фотографіка в формоутворенні. Пошук ідей. Виготовлення пластилінової моделі.	Структурувати зібраний матеріал, виділити тему формування макету постера з фотографічного матеріалу. Формат А4	8
10	Аналіз фотографічного матеріалу. Підготовчий етап макетування постера.	На основі зібраного і проаналізованого матеріалу створити ескіз-схему макету постера. Формат А4. Техніка виконання – довільна.	6
11	Макетування зображення.	На основі схеми-ескізу та підготовленої виліпленої моделі роботи створити оригінал-макет постера на задану тему. Формат А4	4
12	Ескізування макету до друку етикетки для сиру.	Створити схему-ескіз для подальшого виготовлення макету етикетки. Формат А4. Кількість схем-ескізів - 3-4.	4
13	Моделювання композиції і виконання макету до друку етикетки для сиру.	На основі схеми-ескізу змоделювати композицію, графічне, колірне і шрифтове вирішення етикетки для сиру. Друк на форматі А4.	10
14	Предметний ацидентний шрифт. Підготовчий етап.	Перший етап даної роботи - аналітично-дослідницький - знайти предмети які формою нагадують літери, зробити тематичну підбірку, сфотографувати кожен літеру.	10
15	Предметний ацидентний шрифт.	На основі проведеної роботи сформувати макет постеру абетки з предметів, підібрати тематичний фон, сформувати композицію. Друк макету на форматі А3.	6
16	Об'ємне макетування методом розгортки. Ескізування.	Використовуючи знання з макетування та композиції запропонувати кілька варіантів об'ємної композиції з простих форм. Формат А4	2

17	Об'ємне макетування методом розгортки.	Застосовуючи прості геометричні форми необхідно створити макет об'ємної композиції в ахроматичному кольорі.	6
18	Відпрацювання навиків фотографування макетів. Сіті бокси	При допомозі звичайних телефонних камер навчитися правильно фотографувати макети, виставляти світло, робити фокусацію, застосовувати професійні та саморобні сіті бокси.	2
19	Об'ємне макетування методом розгортки.	Використовуючи знання з макетування та композиції запропонувати кілька варіантів об'ємної композиції з простих геометричних форм. Формат А4	4
20	Об'ємне макетування методом розгортки в кольорі.	Застосовуючи прості геометричні форми необхідно створити макет об'ємної композиції в контрастних кольорах спектру.	4
21	Об'ємне макетування методом розгортки в кольорі.	Монтаж головних та супідрядних елементів у цілісну композицію. Контроль якості виконання з усіх ракурсів макету.	2
22	Демонстраційна презентація макету	Створення мультимедійної презентації з фотографіями етапів роботи над макетом, описом дій та послідовності виконання.	2
23	Створення макету об'ємного логотипу. Ескізування .	На основі набутих знань з шрифтознавства та композиції створити ескізи об'ємних логотипів. Формат А4	4
24	Створення макету об'ємного логотипу.	На основі набутих знань з шрифтознавства та композиції створити ескізи об'ємних кольорових логотипів.	8
25	Написання анотацій. Вправи.	Описати тему лого, застосовані стилізації, символи, що зашифровано у зображенні у вигляді анотації для проекту.	2
26	Створення макету дизайну дитячої настільної гри. Технічне ескізування.	Застосовуючи знання з композиції та формоутворення, створити ескіз дизайн об'єкту із застосуванням лінійних елементів формоутворення. Скечбук	6

27	Виконання зображень для дизайну дитячої настільної гри.	На основі ескізу, ідеї, пошукового скетчингу створити образотворчу основу для подальшої роботи над макетом Формат А4	14
28	Створення макету дитячої настільної гри.	Перевірити всі розміри, кольороподіл, деталі і сформувавши макет.	10
29	Створення оригінал-макету дизайну дитячої настільної гри. Презентація.	Презентувати оригінал-макет дизайн об'єкту дитячої настільної гри. Формат А3	2

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	год
1.	Об'ємна аплікація. Опуклі і заглиблені зображення. Пластика фронтальної композиції.	Створити ескізи багатопланової об'ємної аплікації.	15
2.	Робота над аплікативними елементами.	Моделювання глибини зображення. Застосування різних матеріалів, фактурних площин	15
3.	Оформлення аплікаційних робіт.	Робота в матеріалі. Завершення аплікації та її оформлення. Формат А3	4
4.	Етикетка та упаковка для товарів. Аналіз пропозицій, що існують на ринку.	Порівняльний аналіз варіантів оформлення аудіо- та відеопродукції (обгортки дисків), косметики тощо, враховуючи актуальні ринкові тенденції.	15

3.	Електронні видання. Презентації.	Користуючись програмами PowerPoint та Movie Maker створити презентації, які демонструють різні анімаційні та мультимедійні ефекти. Експортувати зверстане видання у формати pdf, djvu, html, зіставити одержані результати.	10
4.	Художній альбом	Створити макет видання обсягом не менше за 8 сторінок на основі цікавих колекцій, зокрема — музейних Інтернет-експозицій. Зображення супроводжувати поясненнями, коментарями, віршами тощо.	24
5.	Брошура, журнал, газета	Створити макети обсягом не менше за 8 журнальних та чотирьох газетних полос, беручи за взірць реальні видання, зокрема популярні таблоїди.	26
6.	Макет фасаду будинку	Закомпонувати у форматі паперу макету фасаду будинку. Матеріал: олівець, папір, дизайнерський папір. Формат: А3.	26
7.	Макет елемента інтер'єру	Закомпонувати у форматі паперу гіпсову модель капітелі. Витримати пропорції. Передати світло-тінь. Матеріал: олівець, папір, дизайнерський папір. Формат: А3.	18

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Вступ. Завдання та зміст курсу

Розвиток технічної естетики в побудові моделі. Промислове мистецтво, дизайн, технічна естетика, художнє конструювання. Макетування як засіб пошуку форми об'єкту предметів діяльності. Тривимірне зображення. Значення процесу макетування у дизайн-проектванні.

Тема 2. Перспектива в побудові моделі.

Пропорції. Поняття перспективи. Об'єм. Суть методу центрального проєкціювання. Елементи лінійної перспективи. Побудова перспективи об'ємного предмета. Метод архітекторів та дизайнерів.

Тема 3. Техніка художнього проектування. Класифікація макетів

Види проектної графіки. Макетування та моделювання виробів. Принципи біоніки та антропометрії. Класифікація макетів за різними критеріями

Тема 4. Характеристика макетних матеріалів для формоутворення об'єкту

Різновиди пластичних і конструктивних макетних матеріалів та специфіка роботи з ними. Матеріали для склеювання. Принципи формотворення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 5. Методи та етапи виконання макетів. Принципи формоутворення

Різновиди дизайн-проектів. Етапність створення: дизайн-концепція, попередній ескіз, дизайн-проект, макет. Творчі та технічні задачі, які вирішує процес макетування. Конструктивні принципи дотикання, врізання, накладання. Принципи відповідності змісту, цілісності, єдності змісту та форми.

Тема 6. Вплив властивостей матеріалу на створення форми об'єктів, що проектуються.

Тектоніка. Властивості матеріалів проектування. Вплив матеріалу на конструкцію виробу. Значення матеріалу проектованого виробу в процесі макетування. Різниця між фізичними і конструктивними характеристиками матеріалів макетування і матеріалів, з яких виготовляють об'єкт проектування.

Тема 7. Чинники, які впливають на проектування об'єктів дизайну.

Технологічність виробу. Функціональний, ергономічний, економічний, естетичний чинники. Залежність проекту від кошторису. Створення розгортки виробу проектування. Масштабування креслень і розрахунок проекту.

Тема 8. Основні етапи створення об'єкту дизайну в матеріалі.

Дослідження аналогів та прототипів. Дослідження споживчих властивостей об'єкту. Вивчення технічного завдання. Робота над дизайн-проектом. Формотворення проектованого об'єкту через макетування. Створення діючої моделі – доцільність і зміст. Проектна документація.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Тема 9. Природна і штучна форми. Специфіка форми у дизайні.

Художнє конструювання та проектування нових предметних форм. Стилзація і декорування наявних статичних, об'ємно-просторових форм. Стилзація та художнє оформлення динамічно-процесуальних дій з предметними формами.

Тема 10. Формоутворення в дизайні

Основні джерела формоутворення (емоційно-чуттєвий стан автора, наукові відкриття, технічні і технологічні інновації, твори мистецтва, артефакти, форми природи). Пошук адекватної форми як основа творчості дизайнера. Основні етапи створення предметної форми в дизайні.

Тема 11. Макетування упаковки різного призначення.

Вплив форми предмету чи продукту на макет упаковки. Технічні вимоги. Вимоги до зберігання і транспортування. Етапи виконання макету упаковки.

Тема 12. Макетування об'єктів середовища

Види та особливості застосування об'ємних торгових знаків. Арт-композиція в структурі сучасного міста. Вплив форми та розміру рекламних носіїв на ландшафтне середовище.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Тема 13. Макетування та верстка. Види графіки. Формати видань.

Основні терміни, що використовуються у видавничих системах. Вимоги до видавничої продукції. Оформлення видавничих матеріалів. Растрова, векторна та фрактальна графіка. Формати паперу. Приклади макетів паперових видань. Технічні і санітарні вимоги до форматів.

Тема 14. Прийоми макетування та верстки. Основні елементи макету видання. Вимоги до шрифтів. Підготовка тексту до макетування.

Взаєморозміщення об'єктів верстки. Поняття колонок, текстових блоків (фреймів), таблиць, полів. Поняття шаблону для макетування поліграфічних видань. Ієрархія текстових елементів. Взаємозв'язок елементів композиції верстки. Супідрядність елементів (заголовки, текстові блоки, поля і проміжки, ілюстрації і підписи). Єдність гарнітур одного видання. Шрифтова емоційність і читаність тексту. Сканування та розпізнавання друкованого тексту. Настроювання та використання стилів оформлення, структурування тексту, макети абзаців. Типові помилки: ігнорування стилів, форматування пробілами та розривами рядка. Розстановка переносів у тексті: переваги та недоліки автоматизації, спеціальні символи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Тема 15. Макетування ілюстрацій. Принципи і правила верстки ілюстрацій і тексту. Особливості зображень ілюстрацій-документів

Відкрита, закрита, глуха верстки, верстка зображень на полях. Правила роботи з текстом і ілюстраціями. Масштабованість зображень на ілюстраціях до текстового блоку, до полів та між собою. Макетування верстки зображень карт, нот, креслень, малюнків. Вирівнювання, чистка, постеризація, обрізка, регулювання якості.

Тема 16. Фотографії і фотоколажі як вид ілюстрації. Інфографіка

Особливості верстки портретів. Обрізка та ретушування фотографій. Принципи і юридичні основи застосування фотографій в колажах для створення ілюстрацій. Графічна візуалізація інформації. Освітня інфографіка. Безкоштовні сервери для створення інфографіки та візуалізації даних. Мультисервіс. Поєднання тексту та графіки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Тема 17. Особливості макетування та верстки газет.

Композиція газетної полоси. Основні елементи композиції. Шрифти для набору газетних текстів і заголовків. Особливості газетної верстки.

Тема 18. Особливості макетування та верстки книг.

Загальні технічні вимоги до макетування і верстки книг. Графічні схеми встановлення пропорцій полів сторінки. Вимоги до шрифтів залежно від призначення видання. Стиль оформлення книги, композиція формату, стиль ілюстрацій та оформлення. Вікові критерії верстки книг. Санітарні норми макетування.

Тема 19. Основні етапи та особливості макетування і верстки журналів, наукових та науково-популярних видань.

Створення обкладинки журналу. Колір: колірне рішення, тло, створення власної колірної палітри. Макетування сторінок журналу. Особливості верстки «в обріз». Створення і використання відсічного контуру. Вирівнювання й упорядкування блоків. Верстка журналу. Створення і використання стилів. Обтікання текстом графіки. Складні випадки обтікання. Упорядкування і вирівнювання блоків. Основні правила складного макетування.

Призначення науково-популярних видань. Пасивна і абстрактна видавничі концепції. Фактори, що впливають на форму видання. Особливості серійного наукового видання. Структура видання. Стиль серійного видання. Елементи орієнтації в наукових та науково-популярних виданнях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Тема 20. Макетування та верстка особливих видів поліграфії, додатків до сучасних інтерактивних книг.

Ароматична та стерео-поліграфія. Макетування цінних паперів. Ступені захисту особливих видів поліграфії. Стандарти і вимоги до макетування.

Доповнена реальність. Додатки, які працюють автономно. Додатки, які працюють в парі з друкованою книгою.

Тема 21. Створення концепції електронного видання. Створення е-видань.

Поняття концепції електронного видання. Основні складові концепції електронного видання. Технічне завдання. Основні чинники, що впливають на оцінку якості дизайну сайту, які необхідно враховувати при створенні електронного видання. Приклади макетів е-видань: презентація, колекція на диску, сайт, звукозапис, відеозапис, база даних чи знань тощо. Експорт документів у документальні формати PDF та DjVu. Створення презентацій програмами MS PowerPoint, Movie Maker. Мови форматування HTML та XML. Скрипти, веб-програмування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Документація українською та російською мовами щодо програм Adobe InDesign, Illustrator, PhotoShop тощо на офіційному порталі adobe.com
2. Енциклопедія видавничої справи: навчальний посібник /Ткаченко В., Чеботарьова І., Киричок П., Григорова З. Харків: ХНУРЕ, 2008.
3. Шевченко В. Техніка оформлення газетного видання: посібник. Київ, 2003.
4. Городенко Л. Системи верстки QuarkXPress, InDesign. / Навчально-методичний комплекс для студентів... Київ, 2006.
5. Сава В. Художньо-технічне оформлення книги. Львів, 2003.
6. Кириленко А. Самоучитель по компьютерной верстке. Киев, 2002.
7. Склярєнко Н., Пасичник О. Макетування: довідник. Київ: Видавництво Олег Філюк, 2015.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Колекції корисних матеріалів на сайтах *redactor.in.ua, ex.ua*
2. Журнал, як вид періодичного видання. *Pidru4niki*: веб-сайт.
URL: https://pidru4niki.com/1248051351403/dokumentoznavstvo/zhurnal_v_id_periodichnogo_vidannya (дата звернення 02.10.2022)
3. Формоутворення в дизайні. *Учбові матеріали для студентів і школярів*: веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/8/8-19/8-196285.html> (дата звернення 15.10.2022)
4. Модульні сітки в UI: найкращі практики використання. *Designtalk*: веб-сайт. URL: https://designtalk.club/modulni-sitky-v-ui-najkrashhi-praktyky-vykorystannya/?fbclid=IwAR30HPaP_npO4w8ev9oYiVALwe-GC3taUA97rzWbZd_nT4TSbgn0oED0lLk (дата звернення 11.09.2022)

